

достатньо себе контролювати, їм складно зберігати контроль. На нашу думку це не великий показник, тому що саме цей показник грає велику роль в організації та проведенні позааудиторних заходів.

Висновки. Завдяки проведеному опитуванню було визначено, що більшість студентів готова брати участь в заходах, ніж організувати їх. Щодо психологічної готовності студентів до організації позааудиторних заходів серед студентів першого курсу, то більшість рішуче налаштовані до цієї роботи.

ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України «Про вищу освіту» // Освіта в Україні. Нормативна база. – К.: КНТ, 2006. – С.40 – 93.
2. Бех, І. Д. Виховання особистості : у 2-х кн. – Книга 2 : Особистісно-орієнтований підхід : науково-практичні засади [Текст] / І. Д. Бех. – К. : Либідь, 2003. – 344 с.
3. Мороз О.Г. Навчальний процес у вищій педагогічній школі / О. Г. Мороз, Загальна редакція. – Київ, 2001. – 241 с.
4. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи: Навчальний посібник для магістрантів і аспірантів / Л.Г Подоляк., В.І Юрченко. – К. : ТОВ «Філ-студія», 2006. – 320 с.

Наталя Павленко,

студентка 4 курсу

Факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв

Наук. керівник: **О.В. Горецька,**

к. психол. н., доцент (БДПУ)

РОЛЬ РЕЛІГІЇ ТА ВІРИ У ЖИТТІ СІМ'Ї

Актуальність. У сучасних соціальних умовах, які відзначаються духовною кризою людства, руйнуванням ціннісно-сміслових орієнтацій на рівні суспільної та індивідуальної свідомості, гостро постає проблема релігійності й віри та їх впливу на формування родинних взаємин.

Ступінь досліджуваності проблеми. У психологічній науці проблематика релігійності та віри залишається маловивченою, а питання впливу релігійних цінностей та уявлень на життя сучасних сімей, майже не розглядалося.

Проблема впливу релігійної віри на психічне здоров'я людини була висвітлена в працях Р. Грановської, А. Олійник, Н. Савелюка. Вплив віри та релігійності на показники якості життя людини – щастя, самоповагу, надію, оптимізм, психологічну стійкість було розкрито у роботах Р. Емонса, І. Джидар'яна, Г. Нікіфорова. А. Маслоу, С. Братченко, М. Миронова розглядали віру як основу особистісного зростання. У. Джеймс, К. Юнг, Е. Фромм, В. Франкл, Б. Братусь, М. Савчин визначали віру як духовний стрижень особистості.

Феномен віри розглядався й у різних психологічних підходах: психоаналітичному (З. Фрейд, К. Юнг), гуманістичному (Е. Фромм, В. Франкл), біхевіористичному (Б. Скіннер, Дж. Роттер), історико-еволюційному (О. Асмолов), феноменологічному (Т. Казанцева), ціннісно-

смисловому (О. Двойнін), особистісному (М. Боришевський), духовно-орієнтованому (М. Савчин), християнсько-орієнтованому (Ю. Зенько, С. Белорусов, В. Слободчиков, Б. Братусь, О. Климишин).

Характеризуючи релігійну віру, Р. Грановська визначає, що в основі потреби в ній – вроджене прагнення людини до самотрансценденції, вихід за межі власних можливостей та достовірного знання [1]. Авторка визначає такі основні властивості віри: покладати своє серце на Бога, довіряти, шанувати, любити, схвалювати, прагнути до моральності.

Визначаючи сутність терміну «релігійність», А. Колодний та Б. Лобовик вважають, що релігійність можна розглядати як ціннісно-життєву орієнтацію, суб'єктивну якість свідомості індивіда, його внутрішню здатність до реалізації релігійних установок [2]. Релігійна свідомість, як зазначає Ю. Борунков, включає в себе два основні аспекти: 1) релігійні уявлення та переживання; 2) певного роду матеріалістичні елементи [3].

Мета і методи дослідження. Теоретично обґрунтувати вплив релігійних уявлень на формування взаємин у родині.

Християнську родину називають малою домашньою церквою, тому що в такій сім'ї люди будують свої відносини на основі закону любові. Основною метою шлюбу є народження та виховання дітей.

Традиційний варіант взаємин у віруючій родині – це життя подружжя спільними цінностями та інтересами. Проте, сім'я – система патріархальна, чоловік є главою родини, несе відповідальність за всіх її членів. Але, ніхто з подружжя не повинен мати в шлюбі один над одним абсолютної влади. Таємниця щастя християнського подружжя полягає в спільному виконанні волі Божої, що з'єднує їх душі між собою і з Христом.

Обов'язки подружжя зумовлені високою метою шлюбного союзу християн – духовного, морального вдосконалення один одного, можливого лише при внутрішньому єднанні душ. Досягненню цієї мети підпорядковані моральні зобов'язання подружжя: подолання самолюбства, взаємна любов, взаємоповага і довіра, взаємодопомога, поблажливість до недоліків іншого, терпимість, великодушність, вміння прощати, здатність до самовідданості [3].

Релігійні уявлення формуються у сім'ї двома шляхами: 1) настановами й повчаннями. Діти, ще не володіючи достатньою кількістю знань, оскільки мають небагатий життєвий досвід, сприймають і вірять у все, що чують від батьків (це стосується будь-якого роду знань, включаючи й релігійні ідеї та уявлення); 2) виховний вплив, що здійснюється наочним прикладом батьків.

Основні висновки. Релігія формує і зміцнює сімейні цінності, які включають в себе непорушність шлюбних основ, міцність сімейних уз, осуд дошлюбних і позашлюбних зв'язків, неприйняття розлучень, абортів; турботу про дітей, їхнє виховання і навчання, повагу до старшого покоління.

ЛІТЕРАТУРА

1. Грановська Р.М. Психологія вери / Р.М. Грановская. – СПб. : Питер, 2010. – 480 с.
2. Лобовик Б.А. Религиозное сознание и его особенности /Б.А. Лобовик. – К.: Наукова думка, 1986. – 247 с.
3. Предко О.І. Психологія релігії /О.І. Предко. – К.: Академвидав, 2008. – 343 с.